

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 16.

Z urednikom se
mora govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestdnevna peti-
vrtička 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju dajo se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četr leta 1 gld.
50 kr., na mesec
40 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 6 gld.,
za četr leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 205.

V Ljubljani v ponedeljek, 3. novembra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
do konca decembra „ 1—
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85
do konca decembra „ 170

Metuzalemske studije.

„Živel mož je dolgo časa,
Sneg pobelil mu glavo . . .“

M. Valjavec.

Pred nami stoji v hladni ljubljanski megli sub, sključen starček, žalostni ostanki nekdanjih prav pripravne obleke mu le slabo prikrivajo telesno nagoto, vel je obraz, in pogled ima nekaj nestanovitnega, bolešno-nemirnega, govorica njegova je čudna zmes zastarelih neprebavljenih fraz in nevkusnih stariških šal, s kratka, vsa postava te spomina na razvaline nekdanjih lastnih gradov, minljivosti vidna znamenja človeške, otožne priče nekdanje slave. Glej, tak siromašni starček — nehoté posežeš v žep, da bi mu skromen milodar potisnil v koščeno roko — je slovenskega novinarstva Metuzalem, najstarejši slovenski dnevnik!

Starost je čmerikava, kedo bode tedaj zameril „Slov. Narodu“, ako deželnemu zboru očita, „da se je „lex Šuklje“ v jedni sapi potisnila skozi zbornico — kakor bi Nemec

rekel: *durchgepeitscht!*“ Osamljeno je revče, videti je, da niti najmanjše dotike več nima z zakonitimi zastopniki slovenskega prebivalstva na Kranjskem. Sicer bi bil lahko zvedel, da o nobeni zadevi ni bilo toliko razgovora, toliko posvetovanja med narodnimi poslanci, nego ravno o novem šolskem zakonu. Imenitno vprašanje se je razpravljalo v narodnem klubu, v finančnem odseku, v dveh pododsekih — vestno so se pretehtali in prestudirali vsi finančni izkazji, čuli in preudarjali so se razlogi tudi s stališča ljubljanskega mesta, — stoprav potem se je pričel načrt novega zakona v zbornico ter je bil tam sprejet z impozantno večino. Tega čestivredni osebnik „Národne tiskarne“ se ve da ni znal, tedaj — nobene zamere! Ali da je na dan pritiral šepavo analogijo z ljubljanskim mestnim statutom, da z brlavimi očmi ni zapazil velikanškega razločka med obema načrtoma, tega mu pač tudi pri najboljši volji odpustiti ne moremo. Meritorna vsebina „Šukljevega“ zakona obstoji iz treh paragrafov, mestni statut kranjske stolnice obseza jih nič manj nego pet in devetdeset! Prvi zakon je dovršil kranjski deželni zbor z mnogim in resnim trudom, drugega vsled kratko odmerjenega časa brez vsakih priprav ni mogel izdelati! Uže radi tega ne, ker je odličan poslanec iz nasprotnega tabora po vsej pravici trdil, da je zakonodavni diletant mestnega zastopa prvotni načrt dr. Moščeta le pokvaril, le — *in peius emendiral!*

„Slov. Narod“ pripoveduje svojim vernikom, da je svečano proglašeno zmanjšanje za 5% le prazna fikcija. Nasproti jasnim številkam, izraženim v proračunu normalnošolskega zaklada, so to gole stariškave blodnje, in nikdo nam ne sme zameriti, ako ne odgovarjamo vsaki nepremišljeni besedi, katero starost-slabost izvali žlobudravemu Metuzalemu.

Ali grda nehvaležnost bi bila z naše strani, da se spodobno ne zahvalimo staremu gospodu za dve veliki koncesiji. Drage volje nam je priznati, da se niti z jedno besedico ni dotaknil našega računa, da namreč **dežela kranjska vsled novega zakona pridobi**

na leto 55000 gld. Recimo tedaj, da se je poročevalec finančnega odseka v istini zmotil za celih 5967 gld. 20 1/2 kr., vender nadkriljuje dobiček za deželo za 55000 gld. ljubljanskega mesta izgubo z 20967 gld. 20 1/2 kr. za **dobrih 34000 gld.** na leto. Svota je vsekako izdatna, in če „Slov. Narod“ oporeka vsled ljubljanskih ozirnov, potem bi se pač drznili vprašati, ali mu ne bi mnogo bolj pristojalo, ime izposoditi si iz kakega ljubljanskega predmestja, namestu sedanjega naslova, kateremu se je baš s to polemiko dejansko odpovedal? Kako lepo bi se mu na pr. prilegal blagodneči naslov: „Trobilo kravjedolinsko“ ali pa: „Ropotec iz Kurje Vasi!“

Z druge strani moramo občinstvo opozarjati na jeden moment, katerega nam najstarejši slovenski dnevnik vender ni po vsem razjasnil. Da bodo davkoplačevalci na deželi vsako leto manj plačali 55000 gld., temu niti on ne ugovarja. Ali ta svota se sestavlja iz treh poštevancev. Najprej iz zvižka južne železnice, katerega je „Slov. Narod“ izračunal z 9881 gld. 71 kr., dočim smo mi okroglo svoto 10000 bili uvrstili v svoj calcul uvrstili; potem iz proračunjenega efekta nove priklade na žgane pijače v okroglem znesku 30000 gld., konečno iz večjega davčnega bremena ljubljanskega mesta. Ako tedaj prva dva sumanda v skupnem znesku 40000 gld. odbijemo od cele svote 55000 gld. ostaja za tretjo svoto vedno le 15000 gld. Jasno je tedaj, kakor beli dan, da le bolešne halucinacije trpinčijo, otrpelega starca; da bi umovanje „Slov. Naroda“ bilo istinito, da bi ljubljansko mesto po računih tega virtuoznega matematika v istini imelo 40574 gld. 66 1/2 kr. več davka in priklad na leto vsled nove postave, potem nastane vprašanje: Kam za Boga so izginili ljubljanski tisočaki, ali jih je zemlja požrla ali pa so vzdruhteli kakor kafa po zraku?!

Nadalje nam je konstatirati z odkritim zadovoljstvom, da „Slov. Narod“ ničesar ni imel ugovarjati podrobnim številkam našega računa gledé posameznih kategorij ljubljanskih davkoplačev. V tem oziru je bil nesrečni stavec še dokaj milosten, le z jedno opazko je dokazal svoj stari podedovani greh. Razkoračil

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

— Oženil? pravi Prokofij — in se na vsa usta zasmeje. Njega celó v hišo ne pusté: „Kaj je vas treba? vrnite se, drugdé potrkajte“, pravijo mu. Kakor sem uže rekel: Sljotkin vse ukazuje.

— Kaj pa njegova nevesta?

— Evlampija Martinovna? Eh, gospod, povedal bi vam . . . ali vi ste še mladi — to je. Dogodile so se tam take stvari, da bi . . . bi . . . i! Ej! Dijana stoji, kakor se vidi?

Moj pes se je bil zares ustavlil, stal je kakor vkopan pred širokim hrastovim grmovjem, s katerim se je končevala ozka soteska, stekajoča se s potjo. S Prokofijem pritečeva k psu; iz grma se vzdigne kljunača. Oba ustreliva za njo ali je pogrešiva; kljunača se

drugje zopet spusti na zemljo in midva greva za njo.

Juha je uže bila na mizi, ko se vrnem domov. Mati me pokrega. — „Kaj je to?“ reče mi nevoljno; „uže prvi dan te moram čakati za obed.“ Prinesem ji ubite kljunače, ali ona jih še pogleda ne. Razen nje so bili v sobi še Suvenir, Kwicinski in Žitkov. Umirovljeni major se je stiskal v kotu, rekel ni ne pet ne šest, kakor kak kaznovan učeneč; izraz njegovega obličja kazal je neko zmešnjavo in nevoljo; oči so mu bile zarudele . . . Človek bi bil kar mislil, da je pred kratkim jokal. Mati ves čas ni bila na volji! ni me stalo mnogo truda uganiti, da pozni moj prihod temu ni bil vzrok. Ves čas obeda skoro ni spregovorila; major je izredka obračal na njo žalostne poglede, navzlic temu pa je jako pridno jel; Suvenir je trepetal; samo Kwicinski se je obnašal trdno kakor navadno.

— Vikentij Osipič, reče mu mati; — prosim vas, da pošljete jutri z vozom po Martina Petroviča, ker sem izvedela, da nima več

svojega voza; in ukažite mu povedati, naj pride gotovo, ker ga jaz želim videti.

Kwicinski hoče nekaj povedati, ali se vzdrži.

— In tudi Sljotkinu sporočite, nadaljuje mati — da mu zapovedujem, naj se prikaže k meni . . . Slišite? Za . . . po . . . vedujem!

— Tega človeka . . . tega potepuha bi bilo treba . . . začne polglasno Žitkov; ali mati ga pogleda tako zaničljivo, da se on takoj obrne v stran in omolkne.

— Slišite? Jaz mu zapovedujem! ponovi mati.

— Slišim, odgovori Kwicinski ponižno ali z dostojanstvom.

— Martin Petrovič ne pride! zašepeta mi Suvenir, ki je šel po obedu ob jednem z menoj iz obednice. — Vi si ne morete misliti, kaj se je zgodilo z njim! Tega ni mogoče razumeti! Povem vam, govorite mu, kar hočete — on ničesar ne razume. Da! Lisico so vlovili v past! In Suvenir se je zalil s svojim grdim smehom.

se je namreč nad trditvijo „Ljublj. Lista“, da bode glavno mesto vsled novega zakona v bodoče le 15000 gld. več imelo plačati na leto nego sedaj. In z nedolžnim obrazom pristaavlja stari grešnik: „To je za Šukljeja bagatela in to temveč, ker ne gre iz njegovega žepa, ker njemu kot c. kr. uradniku ne treba plačevati doklad.“ Pač čudno, kako spomin zapušča ostarele možjane! Vsaj je isti „Slov. Narod“ pred štirimi dnevi še dokazal ter natisnil z razprtimi črkami, da bode mali uradnik, tedaj tudi prof. Šuklje, imel vsled novega zakona 20, 30 in še več gld. zviška plačati vsako navadno ali prestopno leto! In sedaj? — preljuda doslednost, o j kje si doma?!

Toda stari ljudje imajo svoje muhe, in tudi naš Metuzalem si jih časi privoščil. Gravitetično je vzel svinčnik izza ušes, naprosil je v posvetovanje baje ves synedron radikalne stranke, od „finančnega veleuma ljubljanskega mestnega zastopa“ pričeni do silnega matematika, kateri ima urejati letno bilanco „Národne Tiskarne“. In začeli so premetavati in vrtati potrpežljive številke, računali so, da jim je pot kurkoma tekeli z razbeljenih obrazov, le da bi drugačen rezultat dobili konečnemu vspehu. In glej čuda, skoro se jim je posrečilo! „Heureka!“ vskliknil je novinarski Metuzalem, veselo se je postavljaj po robu ter oblastno naznanil vsemu slovenskemu svetu, da se je poročevalec finančnega odseka, „genijalni“ Šuklje bil zmotil za 5697 gld. 20¹/₂ kr. „Sapo smo mu zaprli“ — tako se je radostno razlegalo po uredniški sobici na Kongresnem trgu!

Skoro se nam vidi barbarično, nedolžno veselje kaliti stari osiveli glavi. Saj ne spada v poročevalčevu področje, pri takem zakonu natančno do pičice izračunati posledice, katere bi nova postava utegnila imeti temu ali onemu davkoplačevalcu na škodo! Njemu zadostuje konečni denarni uspeh za vso deželo, potem oziri na pravno vprašanje in analogija po drugih deželah. In vender bodemo tudi s tega stališča lahko zagovarjali svoje trditve ter ovrgli „Slov. Naroda“ neosnovane matematične bajke.

V prvi vrsti nam je namreč naglašati, da „po polnem verodostojne številke“, s katerimi je glasilo „Národne Tiskarne“ podpiralo svoje hipoteze, niso istinite. Račun finančnega odseka se je naslanjal na popravljene davčne izkaze, katere mu je izročil računski oddelek finančne direkcije dne 8. oktobra 1884. Ako pa primerjamo številke teh pristnih izkazov s številkami, podanimi v Metuzalemskih studijah, zapazili bodemo takoj velik razložek. „Slov. Narod“ je izračunal do sedanjjo šolsko priklado ljubljanskih davkoplačevalcev s 17503 gld. 80¹/₂ kr., finančna direkcija jo prelinuje z 23524 gld. ali po odbitem donesku južne železnice (4965 gld. 85 kr.) z 18558 gld. Sličnih razložek se kaže pri posameznih številkah, iz katerih se sestavlja skupna ta svota. Tako na pr. navaja „Slov. Narod“ pri zemljarini 571 gld. šolske priklade

87 kr., najkompetentnejši organ, finančna direkcija, pa 624 gld. „Slov. Narod“ trdi, da znaša šolska priklada pri hišni najemarini le 11727 gld. 92 kr., v izkazu finančnega ravnateljstva pa nahajamo 13976 gld. Iz vsega se razvidi, da je stari naš računski umetnik uže pri teh številkah sedanjo šolsko priklado ljubljanskih davkoplačevalcev za 1055 gld. prenikzo preliminaral, le radi tega, da bi še bolj podkuril ljubljanske meščane, katerim se ve da zvišanje davka nikakor ne more ugajati.

Toda domišljavega starca ne spraviš tako lahko v zadrego! V duhu ga vže slišimo, kako se roga temu dokazivanju, češ: „Recimo tedaj, da se je zanašati na te v istini neovrže številke, odbijmo teh 1055 gld. od gori navedenega zneska 5697 gld. 20¹/₂ kr., vender nam še ostaja zvišek 4642 gld. 20¹/₂ kr., katerega je poročevalec finančnega odseka v svoji neodpustljivi malomarnosti in površnosti po polnem prezrl ali v svoji svetovnoznani zlobnosti navlaš in vedoma zamolčal.“ Polagoma, gospóda, taki mladostni skoki se kaj slabo prilegajo vašim onemoglim udom!

(Konec prihodnjič.)

Otvorenje novega šolskega poslopja za ljubljansko učiteljsiše.

Z Najvišjim sklepom z dné 21. oktobra 1882 se je premilostno dovolilo, da se bode novo poslopje sezidalo ljubljanskemu učiteljsišema. Zidanje se je pričelo julija 1883, koncem lanskega leta bilo je poslopje pod streho, in pred kratkem se je dovršila vsa zgradba. Dne 4. oktobra jo je komisija pregledala v tehničnem in zdravstvenem oziru ter se izjavila, da se bode poslopje pričetkom meseca novembra svobodno izročilo svojemu poklicu. Včeraj, 2. t. m., ob 11. predpoludné podal se je g. deželni predsednik baron Winkler, spremljan od administrativnega referenta gosp. vladnega svetnika Hočevarja, v novo poslopje, izročat dovršeno poslopje šolskemu vodstvu.

Pri urodu pričakovali so g. dež. predsednika šolski ravnatelj in vse učiteljsko osebje obeh zavodov. Spremljali so ga v direkcijso sobano. Tam je g. deželni predsednik baron Winkler izražal svoje zadostenje nad dovršeno zgradbo. Oziral se je nazaj na dosedanje vspešno delovanje učiteljskega osebja, katero je obema zavodoma pridobilo dobro ime tudi preko mejnikov naše ožje domovine. Zato gre ravnateljstvu in učiteljem zaslužno odkrito priznanje. Imenom visoke učne uprave izročuje nadzorstvo in oskrbovanje novega poslopja g. ravnatelju, naglaševaje svojo nado, da bode učiteljstvo svojo velevažno nalogo i na dalje vestno spnilo, da bode ohranilo dobro ime ljubljanskih učiteljsiše tudi v novih, svetlih in lepih šolskih prostorih. Posebno je priporočal deželni predsednik, naj učiteljsko osebje mladim srcem ucepi ljubezen do Nj. veličanstva,

Sljotkina z nobenim uvetom ne puščali več k sebi; in ako bi se drznili pojaviti hčeri Martina Petroviča — kajti drznosti se jima ne manjka — naj bi se tudi nji zapodilo. Pri obedu pa nenadoma vsklikne: „Kak židovski capin! Za ušesa sem ga potegnila iz blata, pripeljala sem ga med ljudi; za vse, za vse mi mora biti hvaležen — in drzne se in mi reče, da se po nepotrebnem vmešavam v njih stvari! Da je Martin Petrovič siten človek — in da se mu ne more vsikdar prizanašati! Prizanašati! Grozno! Oh, ti nehvaležna žaba! Ti grdi capinski žid!“ Major Žitkov, ki je tudi tedaj kosil pri nas, bil je gotovo prepričan, da mu je sam Bog ukazal, naj porabi to ugodno priliko in naj tudi svojo pové... ali mati se mu uže pri prvi njegovi besedi odreže: — „No, ti si tudi lep, očka moj! reče mu. — Dekleta ni mogel ukrotiti, in to je oficir! Kompaniji je zapovedoval! Lahko si mislim, kako te je slušala! Za upravnika se mi je ponujal! No, ti bil lep upravnik!“

Kwicinski, ki je sedel konec mize, na

presvetlega cesarja in do velike, krasne avstrijske domovine. Le tedaj, ako se bode tudi ta dolžnost spolnovala, bodo gojenci ljubljanskega učiteljsiše, zapustivši zavoda, kot učitelji med narodom razširjevali ista načela ter delovali uspešno in plodunosno.

V primernem odgovoru zahvaljuje se gospod ravnatelj Bl. Hrovat v svojem in svojih učiteljev imenu. S toplimi besedami se spomina cesarske milosti ter naprosi gosp. deželnega predsednika, da blagovoli najudanejšo hvaležnost vsega učiteljstva sporočiti pred stopnicami cesarskega prestola. Ob jednom slovesno obljubuje, da bode učiteljsko osebje ljubljanskih učiteljsiše vedno pred očmi imelo ona načela, katera jim je ravnakor priporočal gosp. deželni predsednik. Konečno zaklical je Nj. veličanstvu cesarju kot mogočnemu podporniku umetelnosti in véde in osebito pospesvatelju ljudske šole navdušeno trikrat „slava“. Vsi navzočni zaklicali so z njim vred trikrat „slava“. Potem ogledal si je gospod deželni predsednik baron Winkler in gospod vladni svetnik vse šolske prostore v krasnem poslopji. Tako se je zvršilo otvorenje.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Prestolni govor, katerega je govoril Nj. veličanstvo cesar pri vzprejemu delegacij, je tolikega pomena, da se uže delj časa bavijo z njim ne le domači, marveč tudi vnjanji listi ter radostno pozdravljajo tam izražene besede ter izrekajo nedvojbeno zagotovilo miru.

Na Ogerskem godijo se pri sodišcih veliki neredi. Te dni vršijo se preiskave pri komoranskem sodišci. Predno se je pričela preiskava, odstopil je načelnik sodišča, vodja sodišča prosil je umirovljenja, drugi sodniki pa so pobegnili. Več sto vlog je neresenih ležalo; ostalinske zadeve so čakale časih rešitve nad 15 let. Tudi blagajnice niso v redu.

Tuje dežele.

V Nemčiji izvršile so se volitve v državni zbor, znani so zdaj izidi vseh volitev. In sicer je 69 konservativcev, 95 osrednjakov, 24 državne stranke, 35 narodno-liberalnih, 31 svobodomislecev, 9 sicijalistov, 16 Poljakov, 2 od ljudske stranke, 14 Elzasov in 5 Welfov; trebalo hode 97 ožjih volitev.

Pri volitvah v Švici v narodno svetovalstvo je bilo voljenih tretjina konservativcev, dve tretjini liberalcev in radikalcev. Razmerje med strankami je ostalo nespremenjeno. V kantonu Bern izgubili so konservativci jeden mandat, radikalci pa dva v Genfu in po jednega v Freiburgu in St. Gallenu. V kantonu Tessin sta bila izvoljena dva liberalca in pet konservativcev.

Iz Petrograda se poroča, da so tamošnja oblastva ukrenila stroge naredbe, da se zabranijo vsi nemiri in neredi. Ona predmestja, kjer je vseučilišče, redarstveniki strogo nadzorujejo in vojaška posadka se je pomnožila.

smehne se sam za-se brez škodoželjnosti, nesrečni Žitkov pa si samo brke pogladi, obrvi potegne k višku in zakrije ves svoj kosmati obraz v servijeto.

Po obedu stopi na krilce, da bi po navadi nekoliko pokadil iz svoje pipe — in zdel se mi je tako pomilovanja vredna sirota, da sem se mu pridružil, če prav ga nisem maral.

— Kaj pa je z vami Gavriila Fedulič, začnem brez daljšega obotavljanja, ali se je stvar z Evlampijo Martinovno razdrila? Jaz sem mislil, da ste se vi uže davno oženili.

Vpokojeni major me milo pogleda.

— Kača izpod klade, reče in izgovarja z bridkim trdom vsak zlog — pičila me je in vse moje nade v življenji — zdrobila v prah! Jaz bi vam razodel, Dmitrij Semenovič, vse to peklenko postopanje, ali bojim se, da bi razjezil vašo mater. („Vi ste še mladi“ — te Prokofijeve besede so mi prišle na misel.) Ali tudi tako...

Žitkov zadrhtá.

(Dalje prihodnjič.)

XVII.

Suvenirjevo prorokovanje izkazalo se je resnično. Martin Petrovič ni hotel priti k materi. Ali ona s tem ni bila zadovoljna in odpošlje mu celó pismo; on ji vrne malo četrt pôle, na kateri so bile z ogromnimi črkami napisane te le besede: „Prav ne morem. Sramota bi me ubila. Pustite me, naj tako poginem. Lepa hvala. Ne mučite me, Martinko Harlov.“ Sljotkin je sicer prišel, ali ne tistega dné, kakor mu je bila „zapovedala“ mati, ampak celih štiri in dvajset ur kasneje. Mati ukaže, naj ga privedejo k sebi v kabinet... Bog vé, o čem sta se pogovarjala, ali dolgo se nista: četrt ure, več ne. Sljotkin je prišel od matere ves rudeč iz z tako jezno-hudobnim in drzovitim izrazom na obličju, da sem v sobi za goste, kjer sem ga srečal, obstal kakor okamenel, in se je tudi souvenir, ki se je vrtel krog mene, naenkrat prenehal smejati. Tudi mati je prišla iz kabineta vsa rudeča in je objavila glasno vsem, da bi gospóda

Dopisi.

Iz Postojine, 2. novembra. (Izv. dop.)
Audiat et altera pars! Koliko nepotrebnega hrupa delajo naši Deschmann-Schreyevci, ker se jim ena sama želja ni po volji izvršila. Ker ne morejo svoje bolesti med sabo v polvoljni meri izražati, popadejo v svoji sveti jezi pero in raznašajo med svet, kar je res in ni res, da bi se usmili jih njihovi sodrugi ter pomagali jim plakati in vpiti, koliko krivico jim dela naš deželni šolski svet. To uveruje nas graška „Tagespost“ z dne 29. oktobra in št. 257 „Triester Zeitung“. Tu huduje se nek naš ultragermanec nad večino deželnega šolskega sveta, nad možmi, izbornimi šolniki, katerim sigurno nihče pri njihovem vzvišenem poslovanju strankarstva očitati ne more, marveč edino le pripisovati jim stvari blagosten preudarek in izredno vneto za napredek našega šolstva. On razliva svoj žolč vzlasi na nedolžno, miroljubno osebo gosp. J. Dimnika, definitivnega postojinskega učitelja; njega napade tu prav robato, imenuje ga malomarnega učitelja, nesposobnega pedagoga; očita mu, da se ne more ponašati s odličnimi spričevali in da se ne more meriti še od daleč ne z tekmečem svojim g. O.; poudarja tudi, da se smatra prestava njegova v Trnovo spomlad t. l. kot kazen, kar pa je očitna neresnica. Gospoda O. ocenoval ne bodem, dolžnost mi je le, da pokažem gosp. Dimnika v pravem svitu in pojasnim stvar prav objektivno — tako kakor je in ne drugače.

Gospod Dimnik je rojen učitelj. On sam mi je pripovedoval, da uže kot otrok je hrepnel po učiteljskem stanu. Šel je v šolo in je z dobrimi svedočbami dosegel svoj smoter. Prva služba bila mu je v Šmarji na Dolenjskem, od koder so ga kmalu pozvali v Postojino. Z nenavadnim veseljem poprijel se je svojega dela, pri katerem je združeval vse lastnosti dobrega učitelja; zato pridobil si je srca otrok in starišev; vse ga je ljubilo. Le gosp. dr. Dev-u in njegovim pajdašem ni bil po volji, edino za to ne, ker ni mogel in hotel služiti njihovim namenom. Ti gospodje pa sedé v krajnem šolskem svetu in v okrajnem imajo večino. Pazili so strogo nanj in iskali cela tri leta kak izdatni prestopke, da bi ga bili prestavili; — ali našli ga niso, razen nekaterih nedolžnih malenkostij. Ker pa ima okrajni šolski svet pravico, da prestavi provizoričnega učitelja, kedarkoli se mu poljubi, porabili so to in prestavili ga v Trnovo; na njegovo mesto so poklicali gosp. O.

Edino prečastni gospod dekan — prvi šolski prijatelj v našem okraju, zméren, vsem pravičen protivil se je njihovu ukrepu ter stariši šolskih otrok v posebni prošnji; a zamán, gospod Jaka je moral romati.

Služba se razpiše. Razume se, da je predlagal krajni in okrajni šolski svet gospod O. na prvem mestu, a gospoda Dimnika na zadnjem. A ta ukrep, če se ne motim, ni bil jednoglasen; težko, da bi bili odločnega, bil jednoglasen gospoda Hochstetterja zasé pridobil; in tudi gospodu glavarju Globočniku bila je skoro gotovo, kot vselej — pravica in stvar sveta.

„Ali človek obrača, Bog obrne“. Slavni deželni šolski svet je delal po svoji vesti, kakor je za stvar najboljša — in imenoval na izredno veselje ogromne večine Postojinčanov in okoličanov gosp. Dimnika našim definitivnim učiteljem. Res je, da so gg. dr. Dev in drugovi iskali podpisov za protest; Bog sam vedi, kako so jih našli. V pojasnilo samo jeden slučaj: Podpisal je nek kmet protest, ki je v naziv: *risum teneatis amici* — „gosp. Dimnik naj ostane pri nas do smrti“. Tako gospod urednik, razlagate si lahko druge podpise. Možno, da je i to malo pripomoglo, da je deželni šolski svet protest zavrgel?! Sicer naj bode ta ali oni razlog, mi z veseljem pozdravljamo ta ukrep vsem pravične večine deželnega šolskega sveta ter smo ji srčno hvaležni.

Gospodje pa, ki toliko pretite, da boste na pomoč poklicali samo slavno ministerstvo

in upravno sodišče — nikar se ne smešite, saj ste sami predlagali gospoda Dimnika *tertio loco*; in da ga ne bi bili tudi, nikar se ga ne bojte, on ni tako strašan! Prav pohlevna ovčica je, ki se bode s svojimi tovariši le zato trudil, da bode napredovala postojinska šola pod dobrim — vsakemu svoje — sedanjim šolskim vodstvom. *Dixi et salvavi animam meam* bi rekel nekdo v Postojini.

Razne vesti.

— (Obisk pri Gounodu.) Listi poročajo o obisku, ki ga je napravil te dni papežev poslanec de Rende slavnemu komponist. Gounod je odličnemu gostu razlagal podrobnost o svoji najnovejši kompoziciji. „Mors et vita“ (Smrt in življenje), ki se bode v kratkem predstavljala na Angleškem. Poprosil je nuncijsa, da bi smel to svoje delo posvečiti papežu. Ko je vstopil poslanec pri slavnemu mojstru, pokazal je le-ta na podobo križanega, visečo na njegovih orgljah, rekoč: „Monsignor, tu je hišni gospodar, jaz sem le sluga njegov!“

— (Zlate ribice) v akvarijah se obrže mnogo ložje, če se primeša vodi nekoliko salicilne kisline. Vzame se raztoplina jednega grama salicilne kisline v 300 gramih vode; na vsakih 100 gramov vode v akvariju pricikne se potem štiri kapljice te raztoplina. Voda se na tak način održi tri mesece sveža in ni je treba obnoviti. Ribice se krmijo z mravljinčnimi jajčki, nikdar ne z oblati.

— (Praktičen zdravnik.) „Ali veste, da zdravniki dandanes preveč zahtevajo. Včeraj je moja žena povprašala zdravnika K. za svet in zaračunal ji je 2 gl.“ — „Da, a vedeti morate, da je K. praktičen zdravnik!“

Domače stvari.

— (C. kr. ministerstvo kmetijstva) je za tekoče leto v prospeh kmetijstva na Goriškem dovolilo še naslednje podpore: 500 gl. za razstavo sadja, vina itd.; 300 gl. za zalogo kmetijskih strojev in orodja; 1500 gl. za nakup bikov; 200 gl. za povzdigo svinjereje in 300 gl. za melioracije.

— (Gospod deželni predsednik baron Winkler) odpeljal se je sinoči na Dunaj.

— (Mestni odbor ljubljanski) imajutri zvečer ob 6. uri sejo z naslednjim dnevnim redom: 1.) Naznanila prvosedstva; 2.) finančnega odseka poročilo o računskih sklepih blagajnic in zaklad za 1883. leto; 3.) šolskega odseka poročilo o ustanovitvi ljudske šole z nemškimi učnim jezikom. — Naposled tajna seja.

— (Državni izpit.) Kakor čujemo, je magistratni tajnik g. Matija Zamida dne 31. oktobra t. l. dostal s cesarskim odlokom z dne 10ega oktobra 1854 predpisan državni izpit za politično poslovanje z izvrstnim vspehom. To omenjamo s toliko večjim veseljem, ker tako lepega vspeha ni bilo uže nad dvajset let ter gotovo priča o izredni prirodnosti in izbornosti mladega uradnika, kateri je poklican, delovati pri našem mestu. Čestitamo prav iz dna srca!

— (Imenovanje.) Gspdc. Emilija Grkman imenovana je stalno učiteljico v Mengiši.

— (C. kr. kmetijska družba kranjska) naznanja, da se bode novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski pričelo dne 1. januarja 1885. leta. S poukom v podkovstvu združen je tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi biti sprejet v podkovsko šolo, mora se izkazati: 1.) s spričevalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika izučil; 2.) z domovinskim listom; 3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega obnašanja in 4.) da zna brati in pisati slovensko. — Revni učenci zamorejo tudi dobiti stipendijo po 60, oziroma 50 gl. Prosilci za stipendije imajo predložiti: 1.) ubožni list; 2.) spričevalo poštenega obnašanja in 3.) potrdilo, da so uže dve leti kot kovaški pomočniki delali. Prošnje z dotičnimi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja do konca junija 1885. leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od 1. 1873. patent podkovskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je

brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši. Učenci naj se oglasio vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo v podkovstvu izučeni kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih ogledovalcev živine in mesa, torej naj bi županstva svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj jednega dobrega kovača in ogledovalca živine in mesa.

— („Matica Slovenska“) ima v sredo 12. novembra 1884 ob 6. uri zvečer v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7 odborovo skupščino z naslednjim dnevnim redom: 1.) Potrjenje zapisnika 64. odborove seje. 2.) Naznanila prvosedstva. 3.) Poročilo tajnikovo. 4.) Poročilo gospodarskega odseka. 5.) Posamezni nasveti.

— (Slovensko gledališče.) V soboto igrala se je igra „Mlinar in njegova hči“ prav izborna. Gospod Kocelj (mlinar Črnot) izvel je, kakor vselej, svojo ulogo precizno, po vsem dobro premišljeno in premerjeno. Gspdc. Petrinska (Marijca) izvršila je prav ljubko in spretno svojo ulogo, istotako g. Danilo (Konrad). Odlikovali so se tudi, dasi v manjših ulogah, gspdc. Zvonarjeva in Lavoslava ter gg. Petrič, Novak in Rus. Sploh se je vse tako natančno izvršilo, da smemo ponosni biti na izvrstne te igralske moči. Občinstvo, katerega je bilo vse polno v parterji in na galeriji, je hvaležno s ploskanjem odlikovalo spretno igralce. Istinito prijeten večer je bil.

— (Na grobovih.) Kakor vsako leto, tako je tudi letos v soboto in nedeljo obila množica obiskavala grobove, kjer predragi smrtno spanje spé. Cesta do sv. Kristofa bila je oba praznika skoro ves dan polna. Grobovi pa so bili zeló lepo okrašeni, da, letos presežalo je okinčanje prejšnja leta. Včeraj popoldne zapel je tudi čitalniški zbor pri Sokolovi piramidi ganljive nagrobnice.

— (Begun.) V četrtek zjutraj ušel je iz vojaškega zapora v šentpeterski vojašnici znan begun iz Most pod Ljubljano. Železje si je prepilil ter potem zbežal v prvo nadstropje. Stražniku, kateri ga je hotel prijeti, vrgel je plašč čez glavo in skočil potem skozi okno na prosto. Obsojen je bil v osemletno ječo. Videli so ga na raznih krajih okolo Šmarjine gore.

— (Sveče in steklenice) kral je na pokopališči nekov Janez Inglič. Deli so ga pod ključ.

— (Nesroča.) V petek popoldne pal je na kolodvoru južne železnice z lokomotiva strojvodja ter se tako hudo poškodoval, da so ga morali prenesti v bolnico.

— (Povožil) je nek voznik na cesti pred Samassovo zvonarno 72letno Katarino Hafnerjevo, ko je bila pijana.

— (Pijančeva smrt.) Dne 26. m. m. umrl je 50letni pastir Ivan Milavec v bloški občini. Mož je bil več dnij nepretrgano pijan in tudi v slednji uri se ni še streznil.

— (Napad.) Dne 26. m. m. napala sta dva fanta Kališnika iz Potoka vračajočega se domov. Obdelala sta ga tako silno s poleni, da je na pol mrtev obležal na mestu.

— (Požarna kronika.) Dne 24. m. m. pogorela je Antonu Mavharju v Topli Robri (okr. novomeški) na samem stoječca hiša. Zažgal je njegov sin, igrajoč se z užigalicami. — Dne 26ga m. m. nastal je vsled neprevidnosti otrok v delavnici Tomaža Gantarja v Godovičah ogenj ter uničil delavnico, gospodarsko poslopje, dva hleva in dva kozolca z mrvo vred. Gantar je zavarovan za 2500 gl. — Dne 1. t. m. pogorele so na Razdrtem tri hiše. Kako je nastal ogenj, se še ne vé.

— (Mrtvo) našli so v Bohinjski Savi dne 31. m. m. 50letno Apolonijo Dežman iz Predtrga. Žena ljubila je preveč opojne pijače.

— (Poreškimi škofom) imenovan je gosp. dr. Ivan Flapp, profesor cerkvenega prava v goriškem semenišči. Dr. Flapp se je porodil v Korminu na vlaški meji dne 18. aprila 1845; ljudske in srednje šole obiskaval je v Gorici. V duhovnika je bil posvečen dne 19. septembra 1868.

— (Gosp. Povše,) dozda ravnatelj slovenskega oddelka kmetijske šole v Gorici in deželni poslanec goriški, odpovedal se je zaradi bolehnosti službi na kmetijski šoli.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
31. okt.	7. zjutraj	748.51	+ 1.6	hzv.	megla	0.00
	2. pop.	747.65	+ 9.2	vzh. sl.	jasno	
	9. zvečer	748.73	+ 4.0			
1. nov.	7. zjutraj	747.57	+ 6.0	vzh. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	746.69	+ 10.4			
	9. zvečer	746.71	+ 5.0		jasno	

Odgovor.

Pri mestnega odbora ljubljanskega tajni seji, v kateri sta se dné 28. t. m. začasno oddali na novo ustanovljeni službi klavničnih uradnikov, so bili razen mene kakor prvosednika navzočni naslednji mestni odborniki:

1.) Alojzij Bayr, 2.) dr. Karol vitez Bleiweis, 3.) dr. Josip Drč, 4.) Ivan Gogola, 5.) Ivan Hribar, 6.) Fran Kolman, 7.) Josip Kušar, 8.) Alfred Lednik, 9.) Ivan Murnik, 10.) Henrik Ničman, 11.) Srečko Noll, 12.) Mihael Pakič, 13.) Vaso Petričič, 14.) Ignacij Valentinčič, 15.) dr. Valentin Zarnik.

Po ljubljanskega mestnega odbora opravičnem redu potrebno število občinskih svetnikov je bilo torej pri seji navzočno, vsled česar je vsaka daljna pravda nepotrebna.

V Ljubljani 31. dan oktobra 1884.

Grasselli,
župan.

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratico jako cenejšje.

International Line.
Iz TRSTA direktno
v NEW-YORK.

Veliki parniki prvega razreda te črte plujejo redno v New-York in prevzemljejo naklad in polnike po najnižjih cenah in v najboljšo oskrbovanje.

V New-York — Odhod iz Trsta.

Parnik „Bracadale“ 3300 ton okolu 12. novembra.
„Surrey“ 4200 „ „ 30. „

Popotniška kajuta 200 gld. — medkröv 60 gld.
Zaradi potovanja blagovoli naj se oglašiti pri

J. Terkuile

glavni agent za prevöz cez morje.

Via dell' Arsenal e št. 13, Teatro Comunale, Trst.
Zaradi naklada pri Emilianu d'Ant. Poglayen-u,
glavnem agentu. (110) 10-1

Piccolijeva esenca za želodec

od G. Piccolija, lekarja v Ljubljani,

kakor je razvidno iz pismenih zahval in zdravniških svedočeb, koje so bile izvoditelju te esence vposlane, ozdravlja želodečne in potrebušne bolezn, grižo v črevesu, krče, želodečno in premenljivo mrzlico, zabasanje telesa, zlato žilo, zlatenico, trganje po glavi i. t. d. in je najboljšje sredstvo za glistova deca.

Stekleničica 10 kr. V škatuljah po 12 steklenič vposilja izvoditelj to esenco proti povzetji zneska 1 gold. 36 kr. Pri večjem nakupu dovoljuje se primeren rabat. (104) 15-2

— (Napad.) Dne 26. t. m. zvečer napal je neznan človek 39letnega, v temi se domov vračajočega dinnarja Ivana Prevodnika iz Dola (okraj ljubljanski) pred hišo posestnika Andreja Dolinarja v Sori. Napadovalec je Prevodnika udaril s kamenom na glavo, da se je koj nezavesten zgrudil. Prevodnik ima nekaj ran na glavi, sicer pa tudi toži, da ga v prsih boli, ker ga je napadalec suval v prsi z nogami.

— (Zahvala.) Blagorodni g. Adolf Elsner, c. kr. sod. pristav, je podpisaneu šol. vodstvu izročil 15 zvezkov raznih mičnih povestij in S. Gregorčičeve Poezije, ter tako knjižnico tukajšnje deške ljudske šole in tudi lokalno učiteljsko knjižnico zdatno pomnožil. Za ta dar se mu najvljudneje zahvaljuje vodstvo štirirazredne deške ljudske šole v Škofji Loki dné 31. oktobra 1884. Fr. Pápa, vodja.

— („Kresa“) št. 11. od 1. novembra prinaša naslednjo zanimljivo vsebino: Kmetški triumvirat. Ant. Koder. — Solzé. A. Funtek — Zadnji ded. A. Funtek. — Očetov tovariš. Novolica. Pavlina Pajkova. — Sem sam! Narodna pesen. Slovo od ledigstanu. Narodna. Objavil Fr. Brežnik. Narodne pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. — Matija Ahacelja — J. Scheinigg. Česko-poljski pisatelj. Boleslav Jablonsky. — Radoslav Pukl. Stanko Vraz, zbiratelj slovenskih narodnih pesmij — And. Fekonja. Prineski k slovstveni zgodovini bosanski — M. Napotnik. Drobnosti.

— (Stoletna žena.) Iz Gorice se poroča, da je zadnjo sredo umrla gospa Ana Schaffenhauerjeva, katera je bila porojena dné 11. novembra 1784, torej sto let stara. Ohranila je do smrti vso duševno čistost.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 3. novembra. „Times“ poročajo, da je kedive v soboto telegrafiral kraljici, da je Kartum pal ter da je Gordon Mahdijev ujetnik. V nedeljo zjutraj je zopet poročal to vēst.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 3. novembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.20
„ „ „ srebru	82.35
Zlata renta	103.95
5% avstr. renta	96.45
Delnice narodne banke	872.---
Kreditne delnice	290.90
London 10 lir sterling	121.65
20 frankovec	9.65 ⁵
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.60

Tuji.

Dne 1. novembra.

Pri Maliči: Grofica Sapodopole z rodbino iz Hrvatske. — Mayer, zasebnik, iz Bocna. — Stoček, popotnik, iz Brna. — Weindorfer, c. kr. okr. glavar, iz Beljaka. — Lob, zasebnik, z sinovoma iz Celovca. — Hieng, lesotržec, z rodbino iz Rakeka.

Pri Slonu: Goetz, trgovec, iz Mainca. — Liebermann, trgovec, in Mayer, želez. uradnik, z Dunaja. — Schepitz, zasebnik, iz Trsta. — Nagy, potovalec, iz Oedenburga. — Sitter, c. kr. avskultant, iz Celovca. — Kocjančič, zasebnik, iz Podgore pri Gorici.

Pri Virantu: Wohinc, posestnik, iz Zaloga. — Košir, potovalec, iz Trsta.

Umrlí so:

V civilni bólnici:

Dne 29. oktobra. Urša Šivic, gostinja, 49 l., prisad na nogi.

Dne 30. oktobra. Janez Habjan, gostaç, 76 l. (Poljanska podružnica), starostno opešanje. — Viktor Rolich, trgovčev sin, 12 l., opešanje močij.

Tržne cene.

V Ljubljani, 31. oktobra: Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 83 kr., domače 6 gld. 50 kr.; ječmen 4 gld. 55 kr.; rež 5 gld. 20 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 69 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 68 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po 60 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 60 kr., svinjina 62 kr., drobniško po 34 kr. — Piške po 42 kr., golobi 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 60 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 80 kr.; mehkih 5 gld. — kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (na skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.